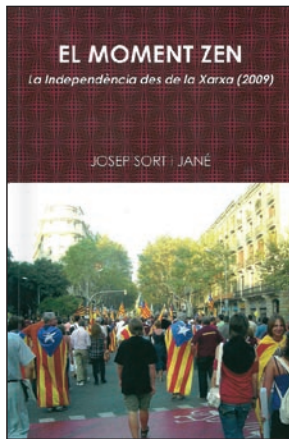

El moment Zen

Josep Sort i Jané,
El moment Zen,
La independència
des de la xarxa (2009)

Aquest llibre, *El moment Zen*, de 171 pàgines, és un recull cronològic dels blogs que l'autor, Josep Sort i Jané (<http://josepsort.blogspot.com>),

com), doctor i llicenciat en Ciències Polítiques, va escriure al llarg de l'any 2009.

La portada reproduceix una fotografia de la manifestació de l'11 de setembre del 2009. Unes notes al final del text ajuden a la comprensió i ampliació d'alguns passatges més complexos. Un índex de noms i una breu biografia acadèmica de l'autor clouen el text. El llibre fou imprès amb la tècnica lulu (www.lulu.com), que abarateix molt el cost de l'edició.

Es tracta d'una obra interessant, perquè és una crònica política del 2009 escrita amb un llenguatge fresc, desacomplexat i des de l'òptica independentista.

Cal destacar l'agudesca analítica de l'autor, que, quan dissectiona la realitat, en molts casos, recorda el treball del cirurgià quan treballa amb les vísceres; potser l'explicació d'aquest fet és que l'autor és Màster en Anàlisi Política.

Trobo encertat i suggerent el títol, perquè *El moment Zen* (MZ) és l'instant en el qual es veu la realitat tal com és, no com ens la volen fer veure. Si llegiu el MZ, podreu aconseguir de resoldre un problema aparentment insoluble amb els mètodes de la lògica cartesiana, que us posa el mestre zen, un «koan»; si aconsegiu de resoldre'l, haureu accedit a un nivell mental superior de comprensió de la realitat.

El «koan» que ens planteja l'autor del text és la lectura, la reflexió dels seus blogs; d'aquest exercici n'obtidrem la clau per a entendre la nostra realitat política, no en clau oficial de trepes i esquenadrets, sinó en una visió de dignitat nacional.

He quedat força sorprès quan algunes de les prediccions fetes en els seus blogs s'han acomplert; a tall d'exemple vull suggerir-vos la lectura de la pàgina 54 del blog *L'ensulsiada del*

PSC (11/04) i les consideracions de les pàgines 69, 97 i 101; no us les podeu perdre.

A en Josep Sort se li ha criticat de fer servir una prosa agressiva; jo, en canvi, crec que estem massa acostumats als eufemismes, a l'emascament de la realitat, a la hipocresia disfressada de bona educació, a un civisme de pensament únic i políticament correcte. Crec que necessitem gent que parli clar i català; massa temps hem hagut de suportar, i suportem, discursos ensucrats de rector de poble. Ara és l'hora de la veritat, de les veritats; ara toca la realitat.

Et felicito, Josep, per l'esforç i el sacrifici que t'ha suposat predicar la veritat amb coratge i decisió. ♦

AGUSTÍ BARRERA

Terra baixa

Àngel Guimerà,
Terra baixa,
adaptació: Pere Martí i Bertran,
Edicions del Roure
de Can Roca,
Barcelona 2010.

Terra baixa, una autèntica joia literària, l'obra més universal del dramaturg Àngel Gui-

merà, és ara al mercat amb una adaptació per a facilitar-ne la lectura. Val la pena de recordar que va ser estrenada en versió catalana per la companyia de Teodor Bonaplata el 7 de febrer de 1897 a Tortosa i que el seu èxit, amb posteriors representacions per companyies com les de Maria Guerrero o Enric Borràs, va fer que l'obra traspassés fronteres i alhora que se'n fessin versions al cinema i a l'òpera, la més coneguda amb el nom de *Tiefeland*. De la lectura d'aquesta adaptació es desprenen dues idees: apropar el públic juvenil a un clàssic i entroncar amb la tradició de teatre en català.

Si bé és freqüent de trobar exemples d'adaptacions dels grans clàssics de la literatura universal al català, no ho és tant trobar versions adaptades d'autors de literatura catalana. La literatura anglesa, per exemple, ha tingut un llarga tradició sobre adaptacions i, en el cas concret del teatre, existeix la re-

ferència dels germans Charles i Mary Lamb que, per tal de fer accessibles i familiars algunes de les obres de Shakespeare, en van fer contes.

L'adaptació surt en la col·lecció «Literària» i amb la classificació ST, és a dir, fa una versió amb un llenguatge estàndard en comptes d'un altre de més literari, però manté l'essència del text. Així, doncs, el lector pot tenir un accés més fàcil a l'obra, en la majoria dels casos, amb aportacions molt ben trobades; en d'altres, s'opta per mantenir la paraula original i donar-ne una breu explicació, com és el cas de «letxuguino»; en pocs casos, potser la tria no és tan encertada, com és el cas de «galindaina» per «floreta» o «amistançat» per «festejador». Pel que fa als pronoms, se'n canvien les formes col·loquials: «espeureu's-e» per «espereu-vos». Quant al contingut, els petits fragments que se n'han suprimit no alteren l'argument de l'obra; per exemple, la Pepa, en l'escena I, no diu

la part en cursiva: «d'això ja fa un any i *us l'espinyeu, el casament, com nosaltres*», sinó que s'ha buscat la solució més simplificada: «d'això ja fa un any i res».

D'altra banda, és un gran encert ampliar el nombre de lectors, una tasca imprescindible en la societat a fi de donar a conèixer el patrimoni literari català, tant si es tracta de fer-ho en l'ensenyament com en altres col·lectius com poden ser els Clubs de Lectura Fàcil de les biblioteques. La pretensió és que, un cop llegides les versions adaptades, el lector pugui abordar millor les versions originals. El text, a part d'una introducció, va acompanyat d'il·lustracions i de petits comentaris de lèxic. Nos lectors, doncs, entendran la vigència de l'obra a través de la passió i la possessió amorosa, i potser veuran que personatges com el Manelic continuen enfrontant-se a una societat hostil, a les noves misèries del segle XXI. ♦

NEUS OLIVERAS